

УДК 7.05, 655.26, 75.036

ВПЛИВ СЮРРЕАЛІЗМУ НА ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОГО ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ

СИДОРЕНКО Андрій, ДІКІНА Ангеліна

Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
sydorenko.av@knutd.edu.ua, dikina.lina14@gmail.com

У роботі досліджується вплив сюрреалізму на тенденції в сучасному графічному дизайні, зокрема у роботі дизайнерів над брендингом, ілюстраціями та розробкою рекламної продукції. Аналізується, як і чому сюрреалістична естетика стає популярною серед творців візуального цифрового контенту. Особливу увагу приділено вивченню того, як застосування сюрреалістичної естетики в дизайні брендів, пакувань і розробці обкладинок музичних альбомів впливає на сприйняття сучасного споживача, формуючи асоціативний зв'язок продукту або послуги із бажаннями, мріями та очікуваннями цільової аудиторії.

Ключові слова: сюрреалізм, графічний дизайн, цифрове мистецтво, реклама, брендинг.

ВСТУП

Сюрреалізм – авангардний рух в мистецтві XX століття, що відкрив нові можливості для художників у ілюстрації сновидінь, фантазій, мрій та несвідомого. Ця особливість сюрреалізму знайшла своє застосування і в дизайні.

Серед найбільш відомих основоположників сюрреалізму, зокрема Сальвадор Далі, Рене Магрітт та Макс Ернст. В картинах сюрреалістів часто показані явища, які не можливо побачити у реальності як, наприклад, в картині Магрітта «Синій горизонт», Місяць присутній одночасно у трьох своїх фазах. С. Далі, а також М. Ернст зображали в своїй творчості не тільки фантастичні обставини, але і фантастичних істот, що поєднують властивості живої та неживої природи.

Внесок цих митців полягає в розширенні художніх можливостей, що дозволяють активізувати уяву та асоціативну пам'ять глядачів, вплинувши на становлення живопису, літератури та дизайну.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою роботи є дослідження сюрреалізму як джерела натхнення для графічних дизайнерів та художників, а також виявлення як традиційних, так і нових тенденцій, які виникли на його основі в сучасності.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Реклама та брендинг. Сюрреалізм, завдяки здатності ілюструвати сновидіння та фантазії, успішно застосовується в брендингу для створення образів, що асоціюються з магією та надприродними явищами [1]. Це допомагає створювати атмосферу, яка привертає увагу своєю незвичністю.

Сюрреалістична естетика викликає захоплення, подібне до того, яке виникає від рідкісних природних явищ чи неймовірних збігів обставин [2].

Яскравим прикладом його застосування є рекламний ролик Nike під назвою «Welcome to .SWOOSH | The Future of Sport» (рис. 1, а). Сюрреалістичний аспект цього відео полягає в тому, що кросівки виконують роль гравця — активної одиниці, що звичайно асоціюється з людиною. Це підкреслює ідею про злиття продукту та споживача, де взуття стає не просто інструментом, а рівноцінним учасником спортивних ігор. Динамічні рухи, швидке прискорення та світлові ефекти посилюють це враження, передаючи меседж, що взуття Nike здатне допомогти людині подолати обмеження законів фізики і досягти нових рівнів у спорті.

а

б

Рис. 1. Сюрреалістична естетика в рекламі та брендингу: а – фрагменти з рекламного відеоролику Nike під назвою «Welcome to .SWOOSH | The Future of Sport» Nike; б – обкладинка альбому «Melophobia» гурту Cage The Elephant

Оскільки сюрреалістична естетика допомагає показати дивовижний світ на противагу буденності, вона також успішно використовується для передачі неординарності того, що вибивається з стандартів. Особливо це актуально у брендингу музичних гуртів. Водночас використання сюрреалістичної естетики дає широкий спектр засобів для розкриття та осмислення художнього змісту творів сучасної музики, підсилюючи загальне враження від творчості її авторів. Обкладинка альбому «Melophobia» гурту Cage The Elephant (рис. 1, б) є яскравим прикладом використання сюрреалістичних елементів. Спотворені форми і абстракції, характерні для сюрреалізму, відображають реальність через підсвідомість. Обкладинка акцентує на самопізнанні, внутрішній боротьбі та трансформації, що є основою концепції Melophobia. Назва альбому, що означає «страх перед музикою», символізує боротьбу з обмеженнями, а візуальні елементи підкреслюють процес подолання страхів через зміну і самовираження.

Сюрреалізм у цифровому мистецтві. Сюрреалізм здобув популярність серед авторів цифрового контенту, зокрема серед митців, які використовують сучасні технології для створення сюрреалістичних образів. Цей напрямок став важливим інструментом розвитку авторського стилю та комунікації з аудиторією через візуальні медіа. На відміну від класичного сюрреалізму, цифрові художники застосовують сучасні програмні засоби для векторної графіки, анімації та 3D-моделювання, що дає їм можливість

створювати віртуальні простори, які відображають їхнє уявлення про реальність. Цифровий сюрреалізм має більш мрійливий характер, акцентуючи увагу на фантазії та творчих образах, що робить його доступним і привабливим для широкої аудиторії [3].

Одним із яскравих представників сучасного цифрового мистецтва є Beeple (Mike Winkelmann), чия творчість стала революційною в цифровому мистецтві, зокрема через його роботи у форматі NFT. Beeple працював багатьма брендами, такими як Louis Vuitton, Samsung, Nike та іншими. Однією з найбільш відомих його робіт є «Everydays: The First 5000 Days» (рис. 2, а), яка складається з 5000 окремих зображень, які Beeple створював щодня протягом 13 років. Автор використовує сюрреалістичну естетику, щоб фіксувати проблематику сучасної цифрової епохи з її інформаційними бульбашками та фейками.

а

б

Рис. 2. Сюрреалістична естетика у цифровому мистецтві: а – Beeple. Everydays: The First 5000 Days; б – Ф. Дерграф. Acquaint

Інший підхід до сюрреалізму реалізує Флоренція Дерграф (Florencia Degraf) [4], чия творчість продовжує класичні традиції сюрреалізму, зокрема, творчий підхід Рене Магрітта, що відображається у її роботі з різного роду метаформами, символами та алегоріями. Один з центральних мотивів у творчості Дерграф — образ ока. Цей символ часто зустрічається у її роботах, створюючи зв'язок між реальним і потойбічним. Наприклад, у картині «Acquaint» (Знайомство) (рис. 2, б) око стає важливим елементом, що взаємодіє з абстрактними формами та природними об'єктами. Подібно до цього у роботі Магрітта «The False Mirror» око є не просто анатомічним елементом, а шляхом до альтернативної реальності та символом недосконалості і фальшивості сприйняття світу.

Таким чином, Флоренція Дерграф продовжує спадщину класичних сюрреалістів, зберігаючи символізм і метафори, що стимулюють роздуми про реальність. Її роботи пропонують нові інтерпретації знайомих символів, адаптуючи їх до сучасного контексту. Разом з тим, Веєрлє через роботу з NFT та цифровими медіа вносить футуристичні елементи, розширюючи уявлення про сюрреалізм в цифрову епоху. Як і класичні сюрреалісти, він трансформує реальність, поєднуючи віртуальне і фізичне, створюючи нові цифрові простори, рівноцінні тим, що були в творах основоположників сюрреалізму.

ВИСНОВКИ

Сюрреалізм, незважаючи на своє коріння в авангардному мистецтві XX століття, залишає значний вплив на сучасні тенденції графічного дизайну. Завдяки використанню цифрових технологій, сюрреалістична естетика стає ще більш імерсивною та доступною для ширшої аудиторії. Цей стиль ефективно інтегрується у брендинг, рекламні кампанії та цифрове мистецтво, підкреслюючи унікальність брендів та створюючи емоційну прив'язку, що стимулює інтерес споживачів до нових візуальних та емоційних досвідів. Водночас класичні принципи сюрреалізму, такі як використання символізму, метафор і неочікуваних поєднань реальності та фантазії, залишаються актуальними, надаючи сучасним художникам і дизайнерам важливу основу для дослідження нових візуальних мов. Тому, хоча сучасний сюрреалізм часто переосмислюється за допомогою новітніх технологій, його традиційні елементи продовжують служити інструментом для вираження складних ідей і емоцій, що знаходять відгук у сучасному світі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сюрреалізм — мистецтво на межі сну та реальності. URL: <https://kyiv.gallery/statii/surrealism-mystetstvo-na-mezhi-snu-ta-realnosti> (дата звернення: 15.02.2025).
2. Дротенко В. Стилiстична специфікація модернізму та авангардизму у мистецтві // Professional Art Education. 2024. Vol. 5, №1. С. 1–9. DOI: 10.34142/27091805.2024.5.01.04.
3. Король В. В. Цифрове мистецтво: технології та естетичні практики : зб. матеріалів VII Всеукр. наук.-практ. конф. (11–12 листопада 2021 р.). Черкаси, 2021. С. 26–27.
4. Флоренція Дергаф. URL: <https://joseartgallery.com/es/artists/florencia-degraf> (дата звернення: 15.02.2025).

SYDORENKO A., DIKINA A.

THE INFLUENCE OF SURREALISM ON CONTEMPORARY GRAPHIC DESIGN TRENDS

The paper explores the influence of surrealism on trends in contemporary graphic design, particularly in branding, illustration, and advertising production. It analyzes how and why surrealist aesthetics have become popular among creators of visual digital content. Special attention is given to examining the impact of applying surrealist aesthetics in brand design, packaging, and album cover development on modern consumer perception. The study highlights how these design choices create an associative link between a product or service and the desires, dreams, and expectations of the target audience.

Key words: surrealism, graphic design, digital art, advertising, branding.